

OHJAUSUUNNITELMA

OSAO

SISÄLTÖ

1	Johdanto.....	3
2	OSAOn ohjaukset periaatteet ja arvot.....	4
2.1	Uraohjauksellinen henkilökohtaistaminen	5
3	Ohjauksen verkosto.....	6
4	Ohjaus ja tuki opintojen eri vaiheissa	8
4.1	Opintoihin hakeutuminen.....	8
4.2	Opintojen alussa	9
4.3	Opintojen aikana.....	10
4.4	Opintojen päättyessä.....	10
5	Tuki opiskelussa ja elämässä	12
5.1	Oppimisen tuki.....	12
5.1.1	Erityinen tuki	12
5.2	Yhteisöllinen ja yksilöllinen opiskeluhoito	13
5.2.1	Yhteisöllinen opiskeluhoito.....	13
5.2.2	Yksilökohtainen opiskeluhoito	14
5.2.3	Varhaisen puuttumisen toimintamalli.....	14
6	Ohjauksen laadun arviointi ja kehittäminen.....	15
	LÄHTEET	16
	AMMATILLISEN KOULUTUKSEN SANASTO	17

1 JOHDANTO

Koulutuskuntayhtymä OSAO on Oulun seudulla vaikuttava monialainen ammatillisen koulutuksen toimija. Tarjoamme koulutusta eri koulutusaloilla. OSAOssa on mahdollista opiskella ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja sekä erikoisammattitutkintoja sekä tutkinnon osia. Ammatillisen perustutkinto-opiskelun rinnalla on mahdollista tehdä lukio-opintoja. OSAOn toimipisteet sijaitsevat Kempeleessä, Limingassa, Oulussa, Muhoksella, Pudasjärvellä ja Taivalkoskella.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan tuemme opiskelijoiden kasvua tasapainoisiksi, sivistyneiksi ja yhteiskuntaan osallistuviksi ihmisiksi. Tarjoamme koulutusta, joka antaa opiskelijoille valmiuksia jatko-opintoihin, ammatilliseen kehittymiseen, harrastuksiin ja persoonallisuuden monipuoliseen kehittämiseen. Opetamme ja ohjaamme opiskelijoita eri oppimisympäristöissä niin, että he voivat saavuttaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet. Lisäksi tarjoamme henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Ohjaussuunnitelma tukee laadukkaan ohjauksen, opetuksen ja koulutuksen toteutumista (Hyvän ohjauksen kriteerit 2023). Tämä ohjaussuunnitelma kuvaa OSAOssa järjestettävää opiskelijan ohjausta ja tukea. Olemme koonneet suunnitelmaan tietoa opiskelijan opintojen etenemisestä sekä opiskelun tuesta ja toimijoiden rooleista. Hyödynnämme suunnitelmassa jo olemassa olevia strategisia ja pedagogisia linjauksia. Käytämme ohjaussuunnitelmaa yleisluontoisena kuvauksena OSAOn ohjauksen kokonaisuudesta ja työkaluna ohjaustoiminnan kehittämisessä.

Esittelemme ohjaussuunnitelmassa OSAOn ohjauksen ydinprosessin – uraohjauksellisen henkilökohtaistamisen. Uraohjauksellisessa henkilökohtaistamisessa suunnittelemme ja toteutamme opiskelijalle yksilöllisen osaamispolun, joka vastaa hänen tarpeitaan ja tukee työllistymistä tai jatko-opintoihin siirtymistä. Henkilökohtaistamisessa tunnistamme ja tunnustamme opiskelijan aiemman osaamisen, suunnittelemme tarvittavan osaamisen hankkimisen sopivassa oppimisympäristössä sekä osaamisen osoittamisen. Lisäksi määrittelemme tarvittavat ohjauksen ja tuen toimet.

2 OSAON OHJAUKSEN PERIAATTEET JA ARVOT

OSAOn 2030 strategiassa perustehtävänä on ammatillisen kasvun, työelämäosaamisen ja jatkuvan oppimisen mahdollistaminen. Strategisista painopisteistä erityisesti hyvinvoivat opiskelijat ja monipuoliset osaamispolut ovat keskeinen osa OSAOn ohjaustoiminnan kenttää. Tämän lisäksi OSAOn arvot; vastuullisuus, luovuus ja rohkeus sekä oikeudenmukaisuus, vaikuttavat OSAOn ohjaustoiminnan taustalla OSAOssa (OSAOn strategia 2030).

OSA SITOUTUU
RAKENTAMAAN
KESTÄVÄÄ
TULEVAISUUTTA.

OSAOn sitoutuu rakentamaan kestävää tulevaisuutta. Ammatillisten tutkintojen arvoperustan mukaan ammatillinen koulutuksen tuottama osaaminen uudistaa ja kehittää yksilöä, työelämää ja yhteiskuntaa. Arvoperusta korostaa osallisuutta, aktiivista toimijuutta ja yhteisöllisyyttä. Ymmärrämme kestävä elämäntavan välttämättömyyden ja rakennamme osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Ammatillinen koulutus lisää ymmärrystä luonnonvarojen kestävästä käytöstä, ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä (OSAOn kestävyystiekartta 2025).

Me OSAOssa tarjoamme opiskelijalle opinto- ja uraohjausta, jonka avulla hän kiinnittyy opiskeluyhteisöön, kykenee tunnistamaan olemassa olevan osaamisensa ja ennakoimaan mahdollisen osaamisvajeensa, hankkimaan tarvittavaa osaamista, suorittamaan toisen asteen tutkinnon tai siirtymään paremmin työllistävälle alalle. Koko henkilöstömme osallistuu opiskelijoiden opintojen ja opiskelun ohjaukseen.

OSAOssa opinto- ja uraohjaus sisältää seuraavat osa-alueet:

- urasuunnittelutaidot (itsetuntemus, elämänhallintataidot, päätöksentekotaidot, työelämätaidot ja tiedonhankintataidot)
- persoonallinen kasvu ja hyvinvointi
- itsetuntemus
- itseohjautuvuus
- päätöksentekotaidot
- muutostilanteissa toimiminen
- opintojen etenemisen ohjaus
- oppimisen taidot
- työelämään ja jatko-opintoihin siirtymisen tulevaisuuden työelämän osaamistarpeet ja elinikäisen oppimisen periaatteet huomioiden (Pedagoginen suunnitelma 29.2.2024)

Uraohjauksesta vastaa opiskelijalle nimetty omaopettaja sekä opinto-ohjaaja osaamispolun eri vaiheissa. Ohjauksen tavoite on, että opiskelija kykenee toimimaan työelämässä sekä kehittämään ammatillista osaamistaan työuransa aikana. Kannustamme opiskelijoita osallistumaan ja edistämme opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksia. Seuraamme ja dokumentoimme opiskelijan osaamisen kehittymistä aktiivisesti hyödyntämällä opetusteknologiaa. Annamme kannustavaa palautetta ja tuemme opiskelijaa osaamisen kehittämisessä ja oppimisessa opetusteknologian hyödyntäen. Tärkeä osa opiskelijoiden osaamisen kehittymisen seurannassa on myös kestävyysosaamisen kehittyminen. (Pedagoginen suunnitelma 29.2.2024)

2.1 URAOHJAUKSELLINEN HENKILÖKOHTAISTAMINEN

Uraohjauksellinen henkilökohtaistaminen on prosessi, jossa suunnittelemme ja toteutamme opiskelijan kanssa hänen tarpeitaan vastaavan yksilöllisen osaamispolun ja tuemme opiskelijan työllistymistä ja/tai jatko-opintoihin sijoittumista. Henkilökohtaistamisessa tunnistetaan ja tunnustetaan opiskelijan aiempi osaaminen ja suunnitellaan tarvittavan osaamisen hankkiminen opiskelijan tarpeisiin sopivassa oppimisympäristössä. Sen lisäksi suunnitellaan osaamisen osoittaminen ja tarvittavan ohjauksen ja tuen toimet. Uraohjauksellisen henkilökohtaistamisen tavoitteena on opiskelijan uratavoitteen toteutuminen (Uraohjauksellinen henkilökohtaistaminen 2022).

Henkilökohtaistamisprosessin toimintoja ovat muun muassa ensikertainen HOKS:n laadinta, opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiuksien kehittäminen, urasuunnitelman päivitys, osaamisen ja ammatit-identiteetin kehittymisen tukeminen sekä työllistymisen ja jatko-opintoihin hakeutumisen tukeminen.

Kuva 1. Kuva. Henkilökohtaistamisprosessin eri toimijat ja vaiheet hakuvaiheesta päättövaiheeseen

Henkilökohtaistamisessa laaditut tavoitteet ja toiminnot on nähtävillä opiskelijan Wilmassa lomakkeella ”henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma – HOKS”. Omaopettaja vastaa HOKSin laadinnasta ja pitää sen ajan tasalla koko opintojen ajan yhteisessä vuorovaikutuksessa opiskelijan kanssa, myös työpaikalla järjestettävän koulutuksen jakson jälkeen, ennen opintojen jatkamista väliaikaisen keskeyttämisen jälkeen, opiskelijan erotessa ja valmistuessa.

Uraohjauksella tuemme opiskelijan ammatillista kasvua sekä tuemme häntä oman uran suunnittelussa sekä työelämävalmiuksien kehittämisessä. Autamme opiskelijaa tunnistamaan omat vahvuutensa, tekemään tietoisia uravalintoja sekä siirtymään sujuvasti työelämään tai jatko-opintoihin. Ohjauksen eri vaiheita on kuvaamme vielä luvussa 4.

3 OHJAUKSEN VERKOSTO

Ohjaus on monialaista yhteistyötä. OSAOssa ja opiskeluun liittyvissä sidosryhmissä on monia toimijoita, jotka ohjaavat ja tukevat opiskelijaa opinnoissa ja opiskeluhyvinvoinnissa. Olemme koonneet alle ohjauksen verkoston tärkeitä toimijoita ja kuvanneet heidän rooliaan ohjauksessa.

Ammatillinen ohjaaja

Ammatillinen ohjaaja tukee opiskelijoita pajoilla ja työsaleissa, toimii työparina opettajille ja ohjaajille sekä edistää opiskelijoiden siirtymistä työelämäjaksoille. Toimii linkkinä oppilaitoksen ja työpaikan välillä.

Asuntolaohjaaja

Asuntolaohjaajan tehtäviin kuuluvat asuntolatoiminnan ohjaaminen, asuntolan toiminnan ja turvallisuuden valvonta sekä asukkaiden hyvinvoinnista huolehtiminen. Asuntolaohjaajan tehtäviin kuuluu asuntolassa asuvien opiskelijoiden vapaa-ajan ohjaaminen. Asuntolaohjaaja antaa ohjausta ja neuvontaa asumiseen ja elämänhallintaan liittyvissä asioissa.

Erityisopettaja

Erityisopettaja toimii oppimisen tuen ja erityisen tuen asiantuntijana konsultatiivisella työotteella yhteistyössä opettajan ja muun henkilöstön kanssa. Hän osallistuu opiskelijoiden opetukseen ja HOKS-työskentelyyn.

Huoltaja

Huoltaja tukee opiskelijan opintojen etenemistä koko opintojen ajan. Alaikäisen huoltaja voi osallistua HOKS-keskusteluun ja seurata opintojen etenemistä Wilmassa. Täysi-ikäinen opiskelija voi antaa huoltajalle Wilma-oikeudet.

Häirintäyhteyshenkilö

Häirintäyhteyshenkilön tehtävänä on tarjota neuvontaa ja tukea häirintää, ahdistelua, kiusaamista, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua kohdanneille opiskelijoille. Häirintäyhteyshenkilöön voi olla yhteydessä, vaikka ei olisi itse häirinnän kohteena, mutta on nähnyt häirintää tai haluaa keskustella siitä. Häirintäyhteyshenkilöt käsittelevät jokaisen tapauksen luottamuksellisesti, eikä jatkotoimenpiteisiin ryhdytä ilman asianomaisen suostumusta. Häirintäyhteyshenkilöt ovat vaitiolovelvollisia.

Kasvattaja-ohjaaja

Kasvattaja-ohjaaja vahvistaa kouluyhteisön yhteisöllisyyttä ja tukee opiskelijoiden elämänhallintaa. Hän tarjoaa kasvatuksellisia keskusteluja, pitää yhteyttä huoltajiin ja tekee yhteistyötä henkilökunnan ja sidosryhmien kanssa. Kasvattaja-ohjaaja toimii opettajan työparina, ohjaa vapaa-ajan ja tutortoimintaa, organisoii opiskelijafoorumia, toimii asuntolaohjaajan varahenkilönä ja päihdeyhteyshenkilönä.

Koulutuspäällikkö

Koulutuspäällikkö huolehtii opetusjärjestelyistä sekä opetuksen kehittämisestä ja osallistuu lukuvuoden suunnitteluun. Koulutuspäällikkö tekee päätöksiä ohjauksen toimenpiteistä ja on mukana kuulemistilaisuuksissa ja osallistuu tarvittaessa ohjauskeskusteluihin.

Kuraattori

Kuraattori tukee opiskelijan opiskelua, hyvinvointia ja opiskeluyhteisön toimintaa. Hän auttaa opiskelijaa elämänhallinnassa ja taloudellisissa asioissa.

Ohjaaja

Ohjaaja tukee opiskelijoita opetustilanteissa, osallistuu kasvatustyöhön ja toimii yhteistyössä opetushenkilöstön kanssa luoden turvallista ja tukevaa oppimisympäristöä.

Omaopettaja

Omaopettaja tukee opiskelijaa koko opintojen ajan, huolehtii ryhmäytymisestä, laatii HOKSin ja seuraa sen toteutumista. Hän perehdyttää opiskelijat poissaolokäytäntöihin ja järjestyssääntöihin sekä seuraa läsnäoloa ja opintojen etenemistä. Omaopettaja tekee yhteistyötä huoltajan ja tuki-verkoston kanssa varmistaen opiskelijan taustatuen ja hyvinvoinnin.

Opettaja (ammattillisten ja yhteisten tutkinnonosien opettaja)

Ammattillinen opettaja on alansa asiantuntija, joka vastaa alan ajankohtaisen tiedon opettamisesta. Yhteisten aineiden opettaja vastaa yleissivistävien aineiden opettamisesta. Opettaja tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista monipuolisilla pedagogisilla ratkaisuilla erilaisissa oppimisympäristöissä (työsalit, työpaikat, digitaalinen oppimisympäristö) yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (opettajat, ohjaajat, opinto-ohjaajat, erityisopettajat).

Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaaja tukee opiskelijoita koko opintojen ajan, auttaa suunnittelemaan urapolkua, tekemään valintoja ja suuntautumaan jatko-opintoihin tai työelämään. Hän kartoittaa opintojen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä ja auttaa ratkaisemaan ongelmia, jotka voivat estää opintojen etenemistä. Hakijapalveluissa yksi osa opinto-ohjauksesta on NOPO-opinto-ohjausta (nivelpaiheen opinto-ohjaus), joka on peruskoululaisille tarjottavaa yksilöllistä ja pitkäkestoista lisäopinto-ohjausta.

Opintotoimisto/opintosihiteeri

Opintotoimistosta opiskelija saa palveluita ja neuvoja opiskeluun liittyvissä asioissa, kuten opintosuoritusotteet ja todistukset sekä Wilma-asiat.

Opiskelijakunta ja tutorit

Opiskelijakunta- ja tutoritoiminta vahvistavat yhteisöllisyyttä ja luovat myönteistä opiskeluilmapiiriä. Opiskelijakunta- ja tutorohjaajat vastaavat toiminnan organisoinnista ja opiskelijoiden tuesta. Tutorit ohjaavat ja tukevat opiskelijoita sekä suunnittelevat virkistävää toimintaa. Opiskelijakunta-toiminta opettaa osallisuutta, vaikuttamis- ja päätöksentekotaitoja, ja varmistaa opiskelijoiden mielipiteiden huomioimisen oppilaitoksen suunnittelussa.

Opiskeluterveydenhuolto

Opiskelija voi ottaa yhteyttä opiskeluterveydenhuoltoon kaikissa terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Opiskeluterveydenhuolto edistää opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia ja opiskelukykyä tarjoamalla terveyden- ja sairaanhoidon palveluja. Opiskeluterveydenhuollon toimijoita ovat esimerkiksi terveydenhoitaja ja lääkäri.

Psykologi

Psykologi tukee opiskelijaa mm. mielenterveyteen ja motivaatio-ongelmiin liittyvissä asioissa ja vaikeissa elämäntilanteissa. Hän avustaa myös oppimisvaikeuksien tunnistamisessa.

Päihdeyhteyshenkilö

Päihdeyhteyshenkilö toimii henkilöstön ja opiskelijoiden tukena OSAOn päihdetoimintamallin mukaisesti. Jokaiselle toimipisteelle/ toimialalle on nimetty oma päihdeyhteyshenkilö.

Työpaikkaohjaaja

Työpaikkaohjaaja on työharjoittelupaikan nimeämä ammattilainen. Työpaikkaohjaaja tukee ja ohjaa opiskelijaa työpaikalla tapahtuvan oppimisen aikana yhdessä työyhteisön ja omaopettajan/opettajan kanssa HOKSin mukaisesti.

4 OHJAUS JA TUKI OPINTOJEN ERI VAIHEISSA

Kaikkiin opintoihin hakeutumiseen liittyviin asioihin saa ohjausta, neuvontaa ja yksilöllistä palvelua keskitetysti OSAO Oven hakijapalvelusta.

Sen lisäksi eri koulutusaloihin ja niihin hakeutumiseen liittyen saa ohjausta ja neuvontaa OSAOn toimialojen opinto-ohjaajilta.

Opinto-ohjaus on opiskelijan yksilöllistä ja tavoitteellista tukemista ja ohjaamista, opintoihin, urasuunnitteluun ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä. Sen tavoitteena on edistää opintojen edistymistä, urasuunnittelua sekä opiskelijan hyvinvointia. Me OSAOssa tarjoamme ohjausta ennen opintojen aloittamista, opintojen aikana, opintojen valmistuessa ja vielä valmistumisen jälkeenkin. Omaopettajalta ja opinto-ohjaajalta opiskelija saa tukea kaikkiin opintoihin ja opiskeluun liittyviin asioihin. Opintojen ohjausta järjestämme yksilö-, pienryhmä ja ryhmäohjauksena sekä ohjaus- ja neuvontapalveluina. Koko henkilöstö osallistuu opiskelijoiden opintojen ja opiskelun ohjaukseen. Urasuunnittelussa opiskelijaa auttavat opinto-ohjaaja, omaopettaja ja työpaikalla oppimisen ohjaaja (osao.fi, tuki opiskelussa ja elämässä 2025).

4.1 OPINTOIHIIN HAKEUTUMINEN

Ammatilliseen koulutukseen voi hakeutua joko jatkuvan haun tai yhteishaun kautta. Yhteishaun hakuväylä on tarkoitettu pääosin peruskoulunsa päättävälle nuorille sekä ilman toisen asteen tutkintoa oleville. Lisäksi on mahdollista hakea koulutukseen työvoimakoulutuksen prosessin kautta tai työnantajan hankkimana koulutuksena tai suoraan oppilaitokseen täydennys- tai lyhytkoulutuksiin (kuva 2). (Tässä suunnitelmassa ohjauksen osalta pääpaino on ammatillista perustutkintoa opiskelevien ohjauksessa.)

Kuva 2. Opintoihin hakeutumisen väylät OSAOssa.

Hakeutumisen ohjauksessa tavoitteena on tarjota hakijalle monipuolisesti tietoa eri koulutusvaihtoehtoista. OSAOssa hakeutumisen ohjaus on keskitetty OSAO Oven hakijapalveluihin, jossa annamme yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa koulutusvalintaan, hakeutumiseen ja osaamisen kehittämiseen liittyen. OSAOsta jo valmistuneita ohjaamme jatko-opiskelupaikan valinnassa ja hakemisessa.

Hakijapalveluissa palvellaan kaikkia ammatilliseen koulutukseen hakeutuvia, nuoria ja heidän huoltajiaan, työelämässä ja sen ulkopuolella olevia aikuisia, oppilaitosten opinto-ohjaajia ja opettajia sekä kaikkia, jotka työssään ohjaavat asiakkaitaan ammatilliseen koulutukseen tai, jotka ovat kiinnostuneita ammatillisesta koulutuksesta ja tarvitsevat lisää tietoa hakeutumisesta. OSAO Ovi -hakijapalveluissa palvelemme hakijoita monikanavaisesti puhelimitse, sähköpostitse, paikan päällä kasvotusten ja verkossa.

Hakeutumisen ohjausta teemme tiiviissä yhteistyössä muun muassa toimialojen opinto-ohjaajien, viestinnän ja toimialojen muun henkilöstön kesken. OSAOlla järjestetään myös tutustumismahdollisuuksia ja koulutuskokeiluja hakijoille, esimerkkinä tästä OSAOn avoimet ovet -tapahtuma, joka järjestetään vuosittain. Toimialojen opinto-ohjaajat järjestävät myös tutustumismahdollisuuksia tarpeen mukaan. Heiltä saa myös koulutuksiin liittyvää ohjausta ja neuvontaa.

Hakeutumisen ohjauksessa työskentelemme yhdessä alueen ammatillisten oppilaitosten kanssa Oulun ja lähikuntien alueella. Alueen ammatilliset oppilaitokset järjestävät vuosittain Ajankoh-taista Amiksessa -tapahtuman ohjauksen ammattilaisille sekä infotilaisuuksia nuorille ja huoltajille. Tapahtumissa teemoina on ammatillisten oppilaitosten ajankohtaiset asiat sekä koulutukseen ha-keutuminen.

Yksi osa hakeutumisen ohjausta OSAOssa on myös NOPO-opinto-ohjaus, joka on nivelvaiheen opinto-ohjausta. NOPO-opinto-ohjaus on peruskoululaisille tarjottavaa yksilöllistä ja pitkäkes-toista lisäopinto-ohjausta. NOPO-opinto-ohjauksen malli on kehitetty yhteistyössä Oulun kau-pungin kanssa. NOPO -mallista voi lukea lisää OSAOn nettisivuilta (NOPO – nivelvaiheen opin-to-ohjauksen malli 2023).

4.2 OPINTOJEN ALUSSA

Peruskoulusta toiselle asteelle siirtyvien oppivelvollisten nuorten osalta nivelvaiheen tiedonsiirto on tärkeä yhteistyön muoto. Tiedonsiirrossa saamme tarvittavia tietoja opiskelijan mahdollisista pedagogisista tuen tarpeista. Näitä tietoja hyödynnämme opiskelijan henkilökohtaista opiskelu-suunnitelmaa laatiessa. Oppivelvollisuusiän ylittäneillä sujuvan tiedonsiirron mm. pedagogisista tuen tarpeista varmistamme opiskelijan kanssa yhteistyössä ja hänen suostumuksellaan. Tämä on tärkeää myös niissä tilanteissa, kun opiskelija siirtyy oppilaitoksesta toiseen.

Opintojen alkaessa perehdytämme opiskelijaa monipuolisesti OSAOon ja ammatilliseen koulutukseen. Tärkeä elementti uuden opiskelijan pe-rehdytyksessä on OSAOstartti -verkkokurssi, jonka kautta opiskelija pääsee tutustumaan toimipisteeseen, opintoihin ja henkilökohtaista-miseen. OSAO startti -verkkokurssia opiskelija tekee pääosin opettaja-johtoisesti ensimmäisen kahden viikon aikana, mutta joihinkin asioihin opiskelija voi perehtyä itsenäisesti verkkokurssin avulla.

OSAostartin tärkeänä tavoitteena on myös henkilökohtaistamisprosessin käynnistyminen. Opiskelija aloittaa valmistautumisen HOKS -prosessiin ja perehtyy oppilaitoksen käytänteisiin. Tehtävät tukevat myös urasuunnittelua sekä opintoihin kiinnittymistä. Henkilökohtaistamisen näkökulmasta verkkokurssina toteutettava opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet -kurssi (O-Ura) on tärkeä omien vahvuuksien, mielenkiinnon kohteiden ja osaamisen tunnistamisen menetelmä.

4.3 OPINTOJEN AIKANA

Ammatillisissa perustutkinnoissa omaopettaja toteuttaa uraohjauskeskustelun vuorovaikutuksessa opiskelijan kanssa useita kertoja työvuoden aikana. Ohjaukset voivat toteutua lähi- tai etäohjauksena. Lisäksi opinto-ohjaaja toteuttaa uraohjauskeskustelun opiskelijan kanssa työvuoden aikana. Omaopettaja ja opinto-ohjaaja varmistavat yhdessä säännöllisesti, että HOKS tukee uratavoitteen saavuttamista. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa ohjauskeskustelut käydään opiskelijan tarpeen mukaisesti.

OSAOn opetus- ja ohjaushenkilöstö perehdyttää opiskelijan opintoihin ja OSAOon OSAostartti -verkkokurssin avulla.

Perehdyttäminen käynnistää opiskelijan HOKSin eli henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman tekemisen.

Ohjauskeskustelun tavoite on kartoittaa opiskelijan kokonaisvaltainen elämäntilanne. Ohjaamme ja tuemme opiskelijaa opiskelussa ja osaamisen hankkimisessa sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisessä. Perustutkinto-opiskelija tekee ennen ohjauskeskusteluita Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet -Pinjakurssia, jonka suorittamista HOKS:in uraohjauskeskustelut ja ryhmämuotoiset uraohjaustunnit tukevat.

Opintojen aloitusvaiheen henkilökohtaistamisprosessissa tunnustamme opiskelijan mahdollista aikaisempaa osaamista ja tunnustamme ne osaksi opintoja. Kartoitamme opiskelijan vahvuuksia ja mahdollisia opiskeluun vaikuttavia tekijöitä (kuten oppimisen vaikeudet tai yleiseen hyvinvointiin vaikuttavia asioita). HOKSia laatiessa pohdimme yhdessä urapolun eri vaihtoehtoja ja laadimme alustavan urasuunnitelman. Opiskelijan opintojen etenemistä suunnittelemme HOKS -keskusteluissa ja ne kirjaamme Wilmaan. Alaikäisten opiskelijoiden huoltajat otamme mukaan HOKS -prosessiin. Ensimmäinen HOKS hyväksytään jo neljän viikon kuluessa opintojen aloituksesta, mutta HOKS päivittyy yhteisissä keskusteluissa aina tarpeen mukaan. HOKS -keskusteluissa hyödynnämme tarpeen mukaan eri alojen asiantuntijoita (esim. erityisopettaja).

Opiskelija saa tukea ja ohjausta opintojen aikana myös erilaisissa muutostilanteissa, esimerkiksi silloin, kun koulutusala tai oppilaitos ei syystä toisesta ole sopiva tai opiskelu ei muutoin ole ajankohdasta, esim. elämäntilanteesta johtuen. Tuemme opiskelijaa tilanteessa ja ohjaamme hänet tämän nivelvaiheen yli yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

4.4 OPINTOJEN PÄÄTTYESSÄ

Tuemme opiskelijaa opintojen aikana oman alan työpaikan löytämiseen ja työllistymiseen opintojen jälkeen. Lisäksi kannustamme opiskelijoita myös hakeutumaan korkeakouluopintoihin. Ammatillisten opintojen aikana opiskelija voi sisällyttää opintoihinsa myös ns. väyläopintoja, jotka voivat mahdollistaa pääsyn ammattikorkeakouluun. Tavoitteena on, että opiskelijalla on valmistuessaan konkreettinen lähitulevaisuuden urasuunnitelma. Opiskelijan opinnot valmistuvat HOKS:n mukaisesti jokaisella omaan yksilölliseen tahtiin. Omaopettaja ja opinto-ohjaaja varmistavat yhdessä opintojen loppuvaiheessa, että tarvittavat opinnot on suoritettu.

Päättövaiheen ohjauskeskustelussa varmistamme opiskelijan valmistumisen jälkeiset jatkosuunnitelmat ja tuemme opiskelijaa joko työllistymiseen ja/ tai jatko-opiskeluun opiskelijan omien tavoitteiden mukaisesti.

Opintojen päättymisen jälkeen jatko-opintoihin hakeutumiseen saa ohjausta OSAO Ovesta.

OSAOlla hyödynnämme digitaalista työnhaku- ja rekrytointipalvelua, OSAOrekryä. Palvelun kautta opiskelijat voivat etsiä työ- ja harjoittelupaikkoja ja saada suosituksia työpaikoista. Jokainen opiskelija laatii opintojensa aikana työnhakuprofilin OSAOrekryyn.

OSAOSTa valmistuneella ja jatko-opintoihin hakevalla opiskelijalla on oikeus saada ohjausta OSAO Ovi -hakijapalveluista, jos hän ei ole saanut opiskelupaikkaa ammattikorkeakoulusta tai yliopistosta. Ohjausta saa jatko-opintoihin liittyvään hakeutumiseen ja urasuunnitteluun tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. OSAOssa järjestetään säännöllisesti OSAO:n opiskelijoille suunnattuja työelämätahtumia, joissa on mahdollisuus kohdata oman alan työnantajia.

MAKSUTTOMASTI - MUTKATTOMASTI - MOBIILISTI

OSAOrekry yhdistää työpaikat, opiskelijat ja työnhakijat

oppilaitos.tiitus.fi/osaorekry

5 TUKI OPISKELUSSA JA ELÄMÄSSÄ

Me OSAOssa tuemme opiskelijaa opinto- ja uraohjauksen lisäksi erilaisin oppimisen tuen keinoin ja/tai yhteisöllisen ja yksilöllisen opiskeluhuollon avulla. Myös opintoasian-, IT-, asuntola-, ravintola- jne. palvelut tukevat opiskelijan opintojen etenemistä. Osana laajennettua oppivelvollisuutta kehitämme nivelvaiheen ohjaus- ja tukipalveluita ja tuemme peruskoulusta siirtyvien nuorten kiinnittymistä toisen asteen tutkinnon suorittamiseen ja oppilaitosyhteisöön (mukailtu Pedagoginen suunnitelma 29.2.2024).

OSAossa opiskelija toimii aktiivisesti omassa oppimisympäristössään ja me autamme häntä kasvamaan itsenäiseksi oppijaksi. Henkilökohtainen osaamisen kehittyminen on opiskelijan toimintaa, jossa hän arvioi, suunnittelee ja asettaa itselleen osaamistavoitteita ja miettii, miten voisi tavoitteet saavuttaa. OSAossa perehdytämme opiskelijan opintojen rakenteeseen ja sisältöihin, valinnaisuuteen ja yksilöllisiin mahdollisuuksiin, ohjaus- ja tukitoimiin sekä mahdollisiin työpaikkoihin, jotta opiskelijalla on riittävästi tietoa arvioida ja suunnitella omia tavoitteitaan (mukailtu Pedagoginen suunnitelma mukailtu, 29.2.2024).

Sovellamme tukitoimia sekä suomenkielisiin että monikielisiin opiskelijoihin, joiden äidinkieli ei ole suomi. Tunnistamme opiskelijan tuen tarpeen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta voimme tukea hänen opintopolkuaan oikea-aikaisesti ja tehokkaasti.

Suunnittelemme tukitoimet HOKSin laatimisen yhteydessä. Sovimme monikielisen opiskelijan HOKS-keskusteluajan niin, että S2-opettaja osallistuu keskusteluun. Näin selvitämme kielituen tarpeen ajoissa. Varaamme keskusteluun riittävästi aikaa, jotta voimme kartoittaa opiskelijan tilanteen huolellisesti. Ohjaustilanteessa tärkeintä on, että kohtaamme opiskelijan yksilönä, emme pelkästään kulttuurinsa tai kielensä edustajana. Rakennamme luottamuksellisen vuorovaikutuksen osoittamalla sensitiivisyyttä, kärsivällisyyttä ja aitoa kiinnostusta opiskelijaa kohtaan. Varmistamme, että opiskelija ymmärtää ohjauksen sisällön ja kokee tulevaisuutta kuulluksi. Havainnoimme opiskelijan vahvuuksia ja rohkaisemme häntä ottamaan vastaan tukea. Tavoitteemme on tukea opiskelijan oppimista ja hyvinvointia.

5.1 OPPIMISEN TUKI

Opiskelijalla on oikeus saada opetusta, ohjausta ja oppimisen tukea sekä opiskeluhuollon palveluita. Tuen avulla tunnistamme, lievennämme ja ehkäisemme mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita haasteita. Tukea tarjotaan matalalla kynnyksellä ja joustavasti niin, että ongelmiin voidaan puuttua jo ennen niiden syntymistä.

Opiskelija laatii ja päivittää yhdessä omaopettajan kanssa henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS). Opiskelijan tukena omaopettajan lisäksi ovat muut ammatilliset opettajat, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, ohjaajat sekä koko yhteisön muut henkilöt.

5.1.1 Erityinen tuki

Opiskelijalla on oikeus saada erityistä tukea. Tarjoamme erityistä tukea silloin, kun opiskelija tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä oppimisen ja opiskelun tukea oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi. Erityinen tuki tarkoittaa tukitoimia sekä niihin liittyviä erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä, jotka suunnittelemme opiskelijan tavoitteiden ja valmiuksien pohjalta. Erityisen tuen tarve arvioidaan opettajan/omaopettajan ja erityisopettajan yhteistyönä. Arvion perusteella opettajat tekevät tarvittaessa esityksen erityisestä tuesta. Samalla he informoivat opiskelijan koulutuspäällikköä erityisen tuen esityksestä. Tavoittelemme erityisen tuen avulla sitä,

että opiskelija saavuttaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisen osaamisen. Arvioimme tuen toimivuutta säännöllisesti ja teemme tarvittavat muutokset tukitoimiin yhdessä opiskelijan kanssa.

Järjestämme erityistä tukea esimerkiksi erityisopettajan tuella, pienryhmäopetuksella, yksilöllisillä aikatauluilla ja materiaaleilla, ohjaajan tuella sekä työvaltaisella opiskelulla. Tuemme opiskelijaa myös työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa ja tarjoamme yksilöllistä opinto- ja uraohjausta opiskelijan tarpeiden mukaan.

Rakennamme erityisen tuen opiskelijälähtöisesti ja yhdenvertaisesti. Suunnittelemme tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa ja ennakoimme tuen tarpeita. Varmistamme, että tuki on suunnitelmallista, jatkuvaa, oikea-aikaista ja joustavaa. Hyödynnämme monipuolisia oppimisympäristöjä ja tarjoamme lähitukea arjen tilanteissa. Teemme tiivistä monialaista ja moniammatillista yhteistyötä ja rakennamme opiskelijalle toimivan tukiverkon. Lähestymme ohjaustilanteita ratkaisukeskeisesti ja positiivisesti, jotta opiskelija kokee olevansa aidosti tuettu.

Kun opiskelija tarvitsee erityistä tukea, toimialajohtaja tekee hallintopäätöksen erityisopettajan esityksestä. Kirjaamme erityisen tuen suunnitelman hänen HOKSiin. Keskustelemme opiskelijan kanssa tarvittavista tukitoimista ja kirjaamme ne hänen henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaansa (HOKS). (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, §64 ja §65)

Teemme erillisen opiskelijapäätöksen osaamisen arvioinnin mukauttamisesta tai ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisesta. Mukautamme tai poikkeamme vaatimuksista vain silloin, kun se on opiskelijan kohdalla välttämätöntä, ja otamme huomioon hänen henkilökohtaiset valmiutensa ja tavoitteensa.

5.2 YHTEISÖLLINEN JA YKSILÖLLINEN OPISKELUHUOLTO

Oppilas- ja opiskeluhooltolain (2013) mukaan opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhoollon päämääränä on parantaa sekä opiskelijoiden että koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Se mahdollistaa opiskelijoiden aktiivisen osallistumisen sekä huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön. Samanaikaisesti pyritään varmistamaan, että yksilöllistä tukea tarvitsevat opiskelijat saavat apua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa (Hietanen- Peltola ym. 2019).

OSAOlla on käytössään OSAO-tasoinen opiskeluhooltosuunnitelma. Suunnitelman mukainen opiskeluhoolto tukee oppimista ja auttaa tunnistamaan, lieventämään ja ehkäisemään oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia sekä muita opiskeluun liittyviä ongelmia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. OSAOlla jokaisessa toimipisteessä on oma tarkennettu ohjauksen ja opiskeluhoollon toimeenpanosuunnitelma. Laadimme opiskeluhooltosuunnitelman yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja kuulemme myös huoltajia ja opiskelijakuntien edustajia suunnitelman laadinnassa. OSAO käy vuoropuhelua opiskeluhoollon ohjausryhmässä, opiskeluhooltoryhmässä sekä toimipisteiden opiskeluhyvinvointiryhmissä hyvinvointialueen opiskeluhoollon toimijoiden kanssa (OSAOn opiskeluhooltosuunnitelma 2023, mukaillen).

5.2.1 Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ensisijainen opiskeluhoollon toteuttamismuoto. OSAOlla yhteisöllinen opiskeluhoolto keskittyy opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseen ja yhteisöllisyyden edistämiseen. Yhteisöllinen opiskeluhoolto edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia koko oppilaitosyhteisön voimin, keskittyen vuorovaikutustaitoihin, mielenterveyteen, kiusaamisen ehkäisyyn ja osallisuuden vahvistamiseen. OSAOlla sitä toteutetaan hyvinvoinnin vuosikellon mu-

kaisesti mm. ryhmäytymisten ja erilaisten opiskelijatapahtumien, kuten Hyvispysäkkien avulla. OSAOn hankkeiden kautta kehitämme toimintamalleja, jotka tukevat opiskelijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja osallisuutta. Tavoitteenamme on luoda turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö, jossa opiskelijat kokevat olevansa osana yhteisöä.

OSAolla otamme huomioon fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön turvallisuuden. OSAolla opiskelijoiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä perustuu yhteisiin turvallisuusohjeisiin, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen sekä kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisyyn. Lisäksi käytössämme ovat pedagoginen tuki, järjestyssäännöt ja kurinpitokeinot. Panostamme opiskelijoiden ryhmäytymiseen koko opintojen ajan. Opintojen alkuvaiheessa erityisesti opiskelijatutorit ovat apuna ryhmäytymisessä. He ovat mukana tutustuttamassa uusia opiskelijoita OSAOn opiskelijayhteisöön.

5.2.2 Yksilökohtainen opiskeluhoito

Yksilökohtainen opiskeluhoito tarjoaa opiskelijalle terveydenhuollon, kuraattori- ja psykologipalvelut sekä monialaisen asiantuntijaryhmän tuen. Tavoitteena on edistää opiskelijan terveyttä, hyvinvointia ja opintojen etenemistä. Palvelut ovat vapaaehtoisia ja edellyttävät usein yhteistyötä eri toimijoiden kesken (Hietanen- Peltola ym. 2019).

Yksilökohtainen opiskeluhoito OSAOssa sisältää muun muassa:

- **Konsultaatiot:** Opiskelija voi keskustella asiantuntijoiden kanssa ja saada ohjausta.
- **Yksilötapaamiset:** Opiskelijalla on mahdollisuus henkilökohtaisiin tapaamisiin opiskelijaohuollon ammattilaisten kanssa.
- **Monialaiset asiantuntijaryhmät:** Ryhmät, jotka koostuvat eri alojen asiantuntijoista ja joissa tuemme opiskelijaa kokonaisvaltaisesti. Ryhmän kokoonpano muodostuu aina opiskelijan suostumukseen perustuen, tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen mukaan.
- **Opiskeluhoitokertomukset:** dokumentit, joissa seuraamme opiskelijan hyvinvointia ja suunnitellaan tukitoimia

5.2.3 Varhaisen puuttumisen toimintamalli

Opiskelijan toiminta- ja opiskelukyky voi vaihdella elämäntilanteiden sekä erilaisten stressi- ja kuormitustekijöiden mukana. OSAolla on käytössä varhaisen puuttumisen toimintamalli (VARPU), joka tarkoittaa opiskelijan opiskeluun liittyvien vaikeuksien varhaista tunnistamista ja niiden puheeksi ottamista. Ratkaisuja haemme yhdessä opiskelijan ja alaikäisten kohdalla huoltajan kanssa, hyödyntäen oppilaitoksen toimijoita ja yhteistyöverkostoja.

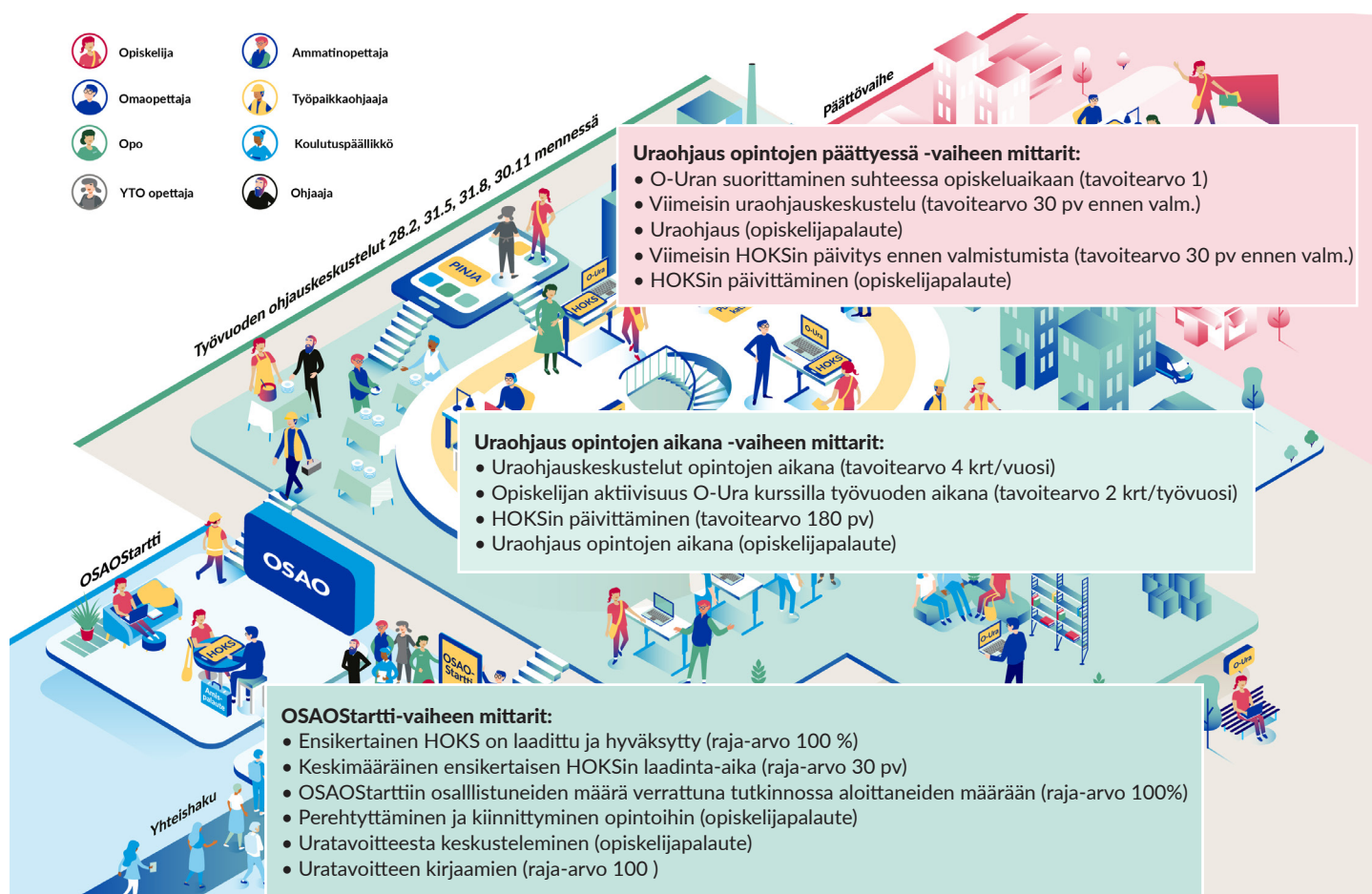
Varhainen puuttuminen alkaa pienistä havainnoista ja johtaa opiskelijaa tukeviin toimenpiteisiin opiskeluvaikeuksien, terveydellisten tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi tai poistamiseksi. Opiskelija itse voi ilmaista tarvitsevansa apua tai jokin muu taho voi ilmaista huolensa opiskelijasta. Opiskeluhoollon palvelut (kuraattori, psykologi ja terveydenhoitaja) sekä oppilaitoksen ulkopuoliset verkostot (etsivä nuorisotoimi, Ohjaamo) ovat opiskelijoiden, huoltajien ja opettajien tukena tarvittaessa (mukailtu OSAOn Varhaisen puuttumisen malli 2025).

Joskus opiskelijan kanssa sovitut tukitoimet eivät riitä ja opinnot keskeytyvät erinäisistä syistä. Opiskelija voi tarvittaessa hakea opintoihin keskeytystä määräajaksi. Syitä keskeytykseen voivat olla esim. terveydelliset syyt, vanhempainvapaa tai asepalvelus. Opiskelija voi myös erota opinnoistaan tai hänet voidaan katsoa eronneeksi (sitoutumattomuus opintoihin/opiskelijaa ei tavoiteta). Tällaisessa tilanteessa emme jätä opiskelijaa kuitenkaan yksin. Oppivelvollisten kohdalla otamme yhteyden VALPAS-yhteyshenkilöön. Etsivään nuorisotyöntekijöihin otetaan yhteyttä 16–29-vuotiaiden opiskelijoiden osalta (OSAOn Varhaisen puuttumisen malli 2025).

6 OHJAUKSEN LAADUN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

OSAOlla ohjauksen laatua arvioidaan ja kehitetään monipuolisesti. Ohjauksen arvioinnissa hyödynnämme muun muassa amispalautteita, työpaikkakyselyjä sekä huoltajapalautetta. Sen lisäksi arvioinnissa käytämme kattavasti tietoa muun muassa opintosuorituksista, opintojen läpäisyprosentista, opintojen keskeyttämisistä ja niiden ajankohdista.

Toimintaamme suunnittelemme järjestelmällisesti ja suunnitelmien toteutumista seuraamme säännöllisesti. Pyrimme kehittämään toimintaamme jatkuvasti. Kehittämistyötä teemme myös aktiivisen ja monipuolisen hanketyön sekä erilaisten työryhmien avulla, niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin. Toiminnan kehittämisessä huomioidaan myös Tilastokeskuksen ja Opetushallituksen tilastojen avulla saatavia tietoja, esimerkiksi työelämään siirtymisen osalta. Kuvassa 5 on listattuna uraohjaukselliseen henkilökohtaistamiseen liittyviä mittareita.

Kuva 5. Ohjauksen mittarit.

LÄHTEET

Hietanen-Peltola, M; Laitinen, K; Järvinen, J; Fagerlund-Jalokinos, S. 2019. Toisella asteella toimien : opas oppilaitoksen opiskeluhoitoryhmälle. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-374-8>

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023. Opetushallitus. Helsinki Hyvän ohjauksen kriteerit

Kestävän tulevaisuuden OSAO. 2025, OSAO. Kestävän tulevaisuuden OSAO | OSAO. Viitattu 9.4.2025

Koulutuskuntayhtymän hallintosääntö 2024. OSAOMalliOhjeet Viitattu 26.6.2025

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017. 531/2017 | Lainsäädäntö | Finlex Viitattu 8.4.2025

Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013. 1287/2013 | Lainsäädäntö | Finlex Viitattu 9.5.2025

OSAOn kestävyystiekartta. 2025. osaon-kestavyystiekartta.pdf Viitattu 9.4.2025

OSAOn opiskeluhoitosuunnitelma 2023. Opiskeluhoitosuunnitelma Viitattu 26.5.2025

OSAOn Varhaisen puuttumisen malli. 2025.

NOPO - Nivelvaiheen opinto-ohjauksen malli. 2023. Nopo Nivelvaiheen opinto-ohjauksen malli Viitattu 9.4.2025

NOPO -toiminnan kehittäminen kansalliseksi malliksi. 2023. NOPO-toiminnan kehittäminen kansalliseksi malliksi | OSAO Viitattu 9.4.2025

Näppä R. ym. (Kampus 3.0. työryhmä). 2024 Koulutuskuntayhtymä OSAOn pedagoginen suunnitelma. Koulutuskuntayhtymä_osaon_pedagoginen_suunnitelma_29.2.2024final (1).pdf Viitattu 8.4.2025

Tuki opiskelussa ja elämässä. 2025. Tuki opiskelussa ja elämässä | OSAO Viitattu 9.4.2025

Uraohjauksellinen henkilökohtaistaminen. 2022. Koulutuskuntayhtymä OSAOn intranet. Uraohjauksellinen henkilökohtaistaminen – Kotisivu Viitattu 9.4.2025

Vierko-hanke. (2024). Vieraskielisen opiskelijan tuki opintojen eri vaiheissa | Opetus- ja kulttuuriministeriö. Vierko-hanke 2024-Kotisivu Viitattu 25.6.2025

OSAOn päihdetoimintamalli 2023 <https://www.osao.fi/wp-content/uploads/2023/06/osaon-paihdetoimintamalli-2023-.pdf>

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN SANASTO

Ammatilliseen koulutukseen liittyy monia sanoja ja käsitteitä, jotka voivat aluksi hämmentää opintojaan aloittavaa opiskelijaa. Olemme koonneet alle ammatillisen koulutuksen sanastoa uusiin käsitteisiin perehtymisen tueksi.

AMMATILLINEN KOULUTUS

Toisen asteen koulutus, joka tähtää ammatillisen tutkinnon ja ammatissa tarvittavan osaamisen saavuttamiseen.

AMMATILLINEN TUTKINTO

Ammatillisia tutkintoja ovat ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto. Ammatillinen tutkinto on tarkoitettu ammatillisen osaamisen hankkimiseen ja ylläpitämiseen. Ammattiosaaminen osoitetaan aidoissa työtehtävissä.

AMMATILLINEN TUTKINNON OSA

Ammatillinen tutkinto koostuu opintokokonaisuuksista eli tutkinnon osista. Tutkinnonosat voivat olla pakollisia tai valinnaisia. Ammatillisissa tutkinnon osissa opiskellaan alan tärkeät taidot ja tiedot. Perustutkinnossa on sekä ammatillisia että yhteisiä tutkinnon osia, joista suurin osa on ammatillisia tutkinnon osia, yhteensä 145 osaamispistettä.

AMMATTITUTKINTO, AT

Ammattitutkinto on ammattikoulun tutkinto, joka sopii henkilöille, joilla on vähintään 3 vuoden työkokemus omalta alalta. Se lisää, vahvistaa ja syventää osaamista, tarjoten lisäkoulutusta ja lisäpätevyyden. Ammattitutkinnossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on ammatillista perustutkintoa syvällisempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin.

ERIKOISAMMATTITUTKINTO, EAT

Erikoisammattitutkinto kehittää ja ylläpitää ammatillista osaamista sekä osoittaa syvällistä tai monialaista ammattitaitoa työelämän tarpeiden mukaisesti. Sen voi suorittaa koulutus- tai oppisopimuksella, eikä siihen sisälly yhteisiä tutkinnon osia (YTO-opintoja).

ERITYINEN TUKI

Erityisellä tuella tarkoitetaan tukitoimia ja niihin liittyviä erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä, joita tarjotaan ammatillisen koulutuksen opiskelijalle silloin, kun hän tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä oppimisen ja opiskelun tukea

oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi. Erityinen tuki on opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista ja pedagogista tukea.

HENKILÖKOHTAISTAMINEN

Henkilökohtaistamisen prosessissa suunnitellaan, miten opiskelija hankkii ja osoittaa tarvitsemansa osaamisen sekä määrittellään tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet. Henkilökohtaistaminen on toimintaa, jossa tunnistetaan ja tunnustetaan opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen.

HOKS ELI HENKILÖKOHTAINEN OSAAMISEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Henkilökohtainen suunnitelma sisältää tiedot, jotka liittyvät ammatillisen koulutuksen opiskelijan henkilökohtaistamiseen. Suunnitelmaan kirjataan opiskelijan yksilölliset tiedot osaamisen tunnistamisesta, tunnustamisesta, hankkimisesta ja osoittamisesta sekä ohjaus- ja tukitoimista. HOKS tehdään yhteistyössä omaopettajan kanssa.

JATKUVA HAKU

Jatkuva haku on ammatillisen koulutuksen hakuväylä, joka mahdollistaa joustavan hakeutumisen ammatilliseen koulutukseen. Jatkuva haussa eri aloille voi olla haku auki vain kohdennettuna ajanjaksona. Jatkuva haussa voi hakea suorittamaan ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja, erikoisammattitutkintoja sekä niiden tutkinnon osia. Tämä hakuväylä sopii erityisesti niille, joilla on jo aiempi tutkinto tai työkokemusta alalta, mutta se on avoin kaikille hakijoille.

KOULUTUSSOPIMUS

Koulutussopimus on järjestely, jossa opiskelija opiskelee työpaikalla ilman työsuhdetta. Sopimus suunnitellaan yhdessä työpaikan, opettajan ja opiskelijan kanssa. Työpaikka nimittää opiskelijalle työpaikkaohjaajan, joka ohjaa ja arvioi opiskelijan oppimista sovittujen työtehtävien parissa. Tämä sopimus mahdollistaa käytännön oppimisen työelämässä ja tukee opiskelijan ammatillista kehittymistä.

MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä

Monialainen asiantuntijaryhmä on tilannekohtaisesti koottu ryhmä, joka selvittää opiskelijan tuen tarpeen ja järjestää tarvittavat opiskelu- huollon palvelut. Ryhmään voi kuulua esimerkiksi psykologi, kuraattori, opinto-ohjaaja, omaopettaja tai muu opiskelijan kannalta keskeinen henkilö. Asiantuntijaryhmän kokoa se opiskelu- huollon toimija, joka havaitsee tarpeen, ja ryhmän jäsenet nimetään opiskelijan tai hänen huoltajansa suostumuksella.

NÄYTTÖ

Toiminta, jossa opiskelija tekee käytännön työtehtäviä näyttääkseen, kuinka hyvin hän on saavuttanut ammatillisen tutkinnon vaatimukset ja keskeisen ammattitaidon.

OSAAMISALA

Ammatillisessa koulutuksessa osaamisala tarkoittaa erikoistumista tiettyyn ammattiin tai tehtäväkokonaisuuteen tutkinnon sisällä. Se ohjaa opiskelijan opintoja ja auttaa häntä hankkimaan syvällisempää osaamista ja ammattitaitoa. Osaamisalat vastaavat työelämän ja ammattialan tarpeisiin ja perustuvat itsenäisiin työtehtäväkokonaisuuksiin.

PERUSTUTKINTO, PT

Ammatillinen tutkinto, jossa osoitetaan laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin. Perustutkinnon laajuus on yleensä 180 osaamispistettä, ja sen suorittaminen kestää noin kolme vuotta. Ammatillinen perustutkinto koostuu ammatillisista tutkinnon osista ja yhteisistä tutkinnon osista.

POIKKEAMINEN

Poikkeaminen on järjestely, jossa ammatillisen perustutkinnon suorittajan ei tarvitse osoittaa tiettyä osaamista tutkinnon perusteiden mukaisesti, esimerkiksi aiemman osaamisen, olosuhteiden tai terveydentilan vuoksi. Tavoitteena on, että opiskelija suorittaa tutkinnon, vaikka vaatimuksia mukautetaan hänen tarpeidensa mukaan.

MUKAUTTAMINEN

Mukauttaminen on järjestely, jossa erityistä tukea saavan opiskelijan ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaista osaamisen arviointia muutetaan laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi, jossa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet.

OHJAUS

Ohjaus tarkoittaa opiskelijan tukemista ja ohjaamista hänen opintojensa aikana. Ohjaus voi olla yksilöllistä tai ryhmämuotoista, ja sen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan toimijuutta ja mahdollisuuksia toimia omien tavoitteidensa eteen.

OPISKELUHUOLTO

Toimintaa, jonka päämääränä on parantaa sekä opiskelijoiden että koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Sisältää sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista opiskeluhuoltoa.

OPPISOPIMUS

Oppisopimus on opiskelijan ja työnantajan välinen kirjallinen työsopimus, johon perustuen

työnantaja kouluttaa työntekijän käytännön työtehtävissä.

OPPISOPIMUSKOULUTUS

Oppisopimuskoulutus on työpaikalla toteutettavaa ammatillista koulutusta, jota täydennetään oppilaitoksessa järjestettävillä tietopuolisilla opinnoilla. Opiskelija oppii käytännön työtehtävissä ja saa palkkaa. Oppisopimuksella voi suorittaa koko tutkinnon tai tutkinnon osan.

OPPIVELVOLLISUUS

Oppivelvollisuus jatkuu siihen saakka, kun opiskelija täyttää 18-vuotta tai suorittaa tätä ennen toisen asteen tutkinnon (ammatillinen tutkinto tai ylioppilastutkinto). Oppivelvollisuus koskee opiskelijoita, jotka ovat suorittaneet perusopetuksen 1.1.2021 jälkeen.

TUTKINNON PERUSTEET

Tutkinnon perusteet määrittelevät, mitä osaamista tarvitaan perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen suorittamiseen. Opetushallitus päättää tutkinnon perusteista. Perusteet valmistellaan yhteistyössä työ- ja elinkeinoelämän, koulutuksen järjestäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.

TUVA

TUVA eli tutkintokoulutukseen valmentava koulutus valmistaa opiskelijoita ammatilliseen tai lukiokoulutukseen. Se on suunnattu peruskoulun päättäneille nuorille, oppivelvollisille, aikuisille ja maahanmuuttajille. TUVA auttaa kehittämään opiskeluvalmiuksia ja tekemään uravalintoja.

TYÖELÄMÄSSÄ OPPIMINEN

Työelämässä oppimisesta sovitaan koulutus- tai oppisopimuksella. Muulla tavoin työssä hankittu osaaminen tunnustetaan.

TJK-JAKSO

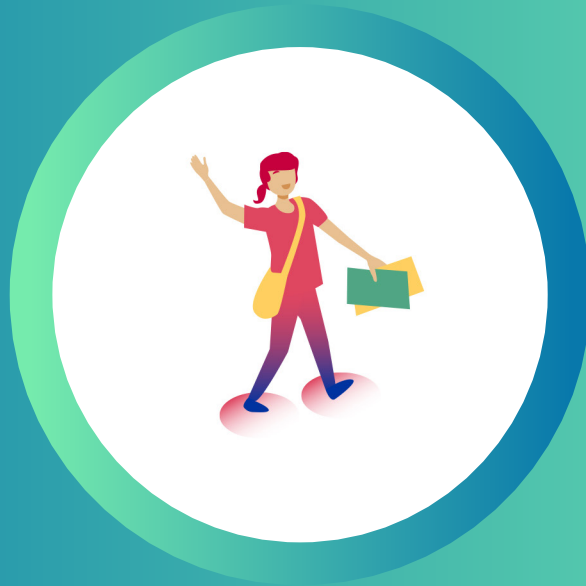
TJK-jakso, eli työelämässä järjestettävä koulutusjakso, on osa ammatillista koulutusta, jossa opiskelijat saavat käytännön kokemusta työelämästä. TJK-jakson aikana opiskelijat työskentelevät oikeassa työympäristössä, mikä auttaa heitä kehittämään ammatillisia taitojaan ja soveltamaan oppimaansa käytännössä.

YHTEINEN TUTKINNON OSA (YTO)

YTO tarkoittaa yhteisiä tutkinnon osia. Ne ovat opintoja, jotka sisältyvät kaikkiin ammatillisiin perustutkintoihin. YTO-opinnot tarjoavat opiskelijoille yleissivistäviä taitoja, joita tarvitaan sekä työelämässä että arkielämässä.

osao.fi

OSAO

oppimisen
tukea
ennakoiden

